

ВЕЋУ ЗА СТУДИЈЕ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ РЕЛИГИЈА У ДРУШТВУ, КУЛТУРИ И ЕВРОПСКИМ ИНТЕГРАЦИЈАМА

ПРИЈАВА ТЕМЕ ЗА ИЗРАДУ МАСТЕР РАДА

РЕЛИГИЈСКА ПОЛИТИКА ЦАРА КОНСТАНТИНА: ОДНОС ПРЕМА ЦРКВИ И АРИЈАНСТВУ

Обраћам се Већу за студије при Универзитету у Београду са молбом да ми се као студенту академских мастер студија студијског програма:

„Религија у друштву, култури и европским интеграцијама“, 120 ЕСПБ, одобри израда мастер рада.

Наслов тезе:

РЕЛИГИЈСКА ПОЛИТИКА ЦАРА КОНСТАНТИНА: ОДНОС ПРЕМА ЦРКВИ И АРИЈАНСТВУ

Образложение теме:

Рад на тему РЕЛИГИЈСКА ПОЛИТИКА ЦАРА КОНСТАНТИНА: ОДНОС ПРЕМА ЦРКВИ И АРИЈАНСТВУ, разматра предмет, циљ и методу обраде поменуте теме. Методе рада и полазне хипотезе дају почетну слику у истраживању, која би имала за циљ новију интерпретацију, кроз консултовање старе и нове литературе и истраживања, као и узрочно-последичном аспекту ових историјских догађаја, како за Свету Цркву, тако и за друштво које је обликовало.

Предмет рада:

Фокус рада је Црква у доба цара Константина, односно ток њеног коначног утемељења, као званичне вере Римског царства. Овакав политички заокрет условио је питања вере, која су дефинисана кроз саборе, од којих је Први васењенски сабор суштина овог рада. У том контексту, истиче се проблематика Аријеве јереси, где развој догађаја удара темеље у обличавању Цркве, која коначно, одређује даљи политички и социјални ток.

Циљ рада:

Циљ рада фокусира се на анализу цара Константина и аријанство. Прецизније, то би значило анализу царевог утицаја и улуге у развоју теологије и црквене политике у 4. веку. Будући да је цар Константин централна фигура у прихвату хришћанства као државне религије, али и његовој борби против аријанства, у раду ће се разматрати историјски контекст, деловање цара и улога у сазивању Никејског сабора 325. године. Из овога произилази бављење теолошким питањем аријанске доктрине у односу на

хришћанство и утицај на даљи развој хришћанства, као и социолошким и културним аспектима, јер је историјско прихваташе хришћанства утицало и одредило друштво тога доба.

Методе рада:

Историјска анализа била би почетна анализа, уз помоћ које се мора сагледати шира слика, односно историјски аспект. Ово би подразумевало, пре свега, једну хронолошку анализу историјских догађаја. Тематском анализом рад би био подељен на поглавља о најбитнијим тачкама истраживања, које би подразумевале историјске прилике, биографију цара Константина, појам аријанства и главне представнике, затим сукоб унугар Цркве са политичким утицајима на њу, потом последице за друштво, хришћанску заједницу и Римску империју. Теолошка метода била би кључна у разматрању одлука Првог васељенског сабора у Никеји 325. године, која би такође обухватила анализу аријанства, Аријеву доктрину и њихов утицај на немир унутар хришћанске заједнице, што је условило укључивање цара лично у решавање проблематике. Такође, питања дебате о природи Христа које су произашле из сукоба између ортодоксне теологије и аријанства. Социјално - културолошка анализа била би анализа која би пратила све ове појмове, али и закључно истакла историјски значај ових дешавања и последица.

Полазне хипотезе:

- Утицај цара Константина, цар као централна фигура;
- Аријанство и изазов који је донело са собом, односно сазивање сабора и разматрање канона као одговор на ове тезе;
- Јединство Цркве, канони као стуб стабилности и јединства Цркве;
- Политички и теолошки аспекти у прожимању, односно да ли су и на који начин су повезани политички и теолошки аспекти у доношењу одлука на Сабору, и да ли су политички мотиви цара допринели теолошким ставовима.
- Дугорочне последице, осврт на даље саборе, да ли су канони Првог васељенског сабора имали далекосежне последице и континуитет у теолошком и друштвеном контексту.

Структура:

1. Увод:
  - 1.1. Историјске прилике
  - 1.2. Историја Цркве у периоду до цара Константина Великог
2. Цар Константин Велики
  - 2.1. Живот Константина Великог, одрастање и успон на престо
  - 2.2. Политика цара Константина Великог

- 2.3. Цар као централна фигура
- 3. Аријанство
  - 3.1. Аријанство – Арије, његово учење и следбеници
  - 3.2. Аријанство и изазов који је донело са собом
  - 3.3. Став цара Константина према аријанству, и промена става према њима
- 4. Сазивање Сабора у Никеји
  - 4.1. Институција Сабора
  - 4.2. Улога и значај цара Константина Великог у сазивању Сабора у Никеји
  - 4.3. Канони Првог Васељенског Сабора
  - 4.4. Јединство Цркве, канони као стуб стабилности и јединства Цркве
- 5. Закључак
  - 5.1. Дужорочне последице, осврт на даље саборе
  - 5.2. Културно – друштвени контекст и утицај Сабора у Никеји

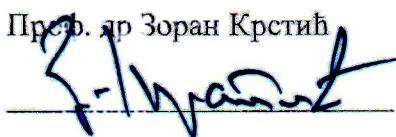
Литература:

- Г. Острогорски, „Историја Византије“, Београд, 1998.
- Ф. Успенски, „Историја Византијског царства I“, Београд, 2000.
- Р. В. Поповић, „Извори за црквену историју“, Београд, 2006.
- Р. В. Поповић, „Васељенски сабори – одабрани документи“, Београд, 1997.
- П. В. Поповић, Г. Јанићијевић, И. Чайровић, „Константин велики: историја и култура“, Београд, 2010.
- В. В. Болјугов, „Историја Цркве у периоду Васељенских Сабора – Историја богословске мисли“, Краљево, 2006.
- В. В. Болотов, „Историја Цркве у периоду Васељенских Сабора – Цркав и држава“, Краљево, 2010.
- В. В. Болотов, „Историја Цркве у периоду до Константина Великог“, Краљево, 2009.
- А. В. Карташов, „Васељенски Сабори“, Београд, 2009.
- Л. Кубат, „Патрологија“, Крагујевац, 2016.
- Епископ Атанасије Јефтић, „Свештени канони Цркве“, Београд, 2005.
- Епископ Атанасије (Јефтић), „Свети цар Константин и Милански едикт“, у: Видослов 50/2010. Требиње, 2010.
- Н. Афанасјев, Студије и чланци“, (превод К. Симић), Краљево, 2009.
- Високопреосвећени Митрополит пергамски Јован (Зизијулас), „Институција сабора“, у: Саборност број 1-2, Год. VI, Пожаревац, 2000.
- Џ. Мајендорф, „Империјално јединство и хришћанске деобе – црква од 450. до 680“, Крагујевац, 1997.

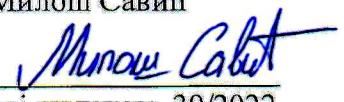
Радна биографија:

Милош Савић, рођен 15. јуна 1982. године у Смедеревској Паланци, завршио је петоразредну богословију Светог Јована Златоустог у Крагујевцу 2003. године, а затим дипломирао на Православном богословском факултету, на практичном смеру 2010. године. Од 2010. године, вероучитељ у Основној школи "Олга Милошевић" у Смедеревској Паланци, где активно доприноси образовању и духовном развоју својих ученика. Школске 2022/2023. године уписује интердисциплинарне мастер студије Религија у друштву, култури и европским интеграцијама при Универзитету у Београду.

Ментор

Проф. др Зоран Крстић

Кандидат

Милош Савић

Број индекса: 39/2022

Студијски програм:

Религија у друштву, култури и европским интеграцијама, 120 ЕСПБ

Наслов тезе:

РЕЛИГИЈСКА ПОЛИТИКА ЦАРА КОНСТАНТИНА: ОДНОС ПРЕМА ЦРКВИ И АРИЈАНСТВУ

Кандидат: Милош Савић

Чланови комисије:

Проф. др. Раде Кисић, ванредни професор на Православном богословском факултету у Београду

Проф. др. Владан Таталовић, ванредни професор на Православном богословском факултету у Београду

Ментор:

Проф. др Зоран Крстић, редовни професор на Православном богословском факултету у Београду